

Ministerstvo financí
Odbor 18
Č.j.: 181-100 874/2002
Vyřizuje: Ing. Čapková, I. 2576
Ing. Hajná, I. 3006

V Praze dne 17. dubna 2003

Pokyn č. D - 247

Uplatňování daně z přidané hodnoty u činností uskutečňovaných podle zvláštních právních předpisů

Ministerstvo financí v zájmu zajištění jednotného uplatňování zákona č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZDPH), vydává tento pokyn.

Při uplatňování ZDPH u činností, které jsou uskutečňovány podle zvláštních právních předpisů, je rozhodný způsob vystupování osob, které tyto činnosti v daném řízení uskutečňují a způsob jejich určení nebo jmenování. V případě, že osoba vystupuje vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, přičemž jsou splněny všechny znaky podnikání podle obchodního zákoníku, je činnost uskutečňovaná touto osobou podle zvláštních právních předpisů zdanitelným plněním, a to poskytnutím služby podle § 2 odst.1 písm.b) ZDPH a úhrada za tuto činnost podléhá DPH.

Při poskytování služeb se podle § 9 odst. 1. písm.e) ZDPH zdanitelné plnění považuje za uskutečněné dnem poskytnutí služby nebo zaplacením, a to tím dnem, který nastane dříve.

Podle § 12 odst. 1 ZDPH je plátce povinen vyhotovit za každé zdanitelné plnění pro jiného plátce daňový doklad.

Podle § 14 odst. 4 ZDPH v případě, že úhrada za zdanitelné plnění není považována za cenu podle zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, je základem daně úhrada za zdanitelné plnění.

Úhrada za poskytovanou službu, v případě činností uskutečňovaných podle zvláštních právních předpisů, zahrnuje odměnu, náhrady hotových výdajů a náhrady za promeškaný čas, v souvislosti s poskytovanou službou, podle příslušných vyhlášek.

U takto stanoveného základu se uplatňuje příslušná sazba daně podle poskytované služby.

V případě, že jsou nakoupené související služby s poskytovanou službou samostatně přefakturovány, postupuje se při uplatňování ZDPH podle § 14 odst. 13 tohoto zákona.

Do základu daně se nezahrnují úhrady, které nejsou výnosem a v případě jednoduchého účetnictví se do základu daně nezahrnují úhrady, které jsou příjmem, neovlivňujícím daňový základ, podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Do základu daně se např. nezahrnují soudní a správní poplatky, placené kolky, peníze přijaté do úschovy u notáře, peníze složené klientem v bance na účet advokáta na úhradu částek základního jmění apod..

1) Činnost advokátů podle zákona č.85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů

Poskytování právních služeb advokáty je zdanitelným plněním, protože se jedná o činnost, která je uskutečňována v rámci podnikání. Při poskytování právních služeb je plátce povinen vystavit daňový doklad pro klienta, který je plátcem.

Úhradou za zdanitelné plnění advokáta je odměna advokáta, včetně mimosmluvní odměny, náhrada hotových výdajů, vynaložených v souvislosti s poskytovanou právní službou a náhrada za promeškaný čas v souvislosti s poskytováním právní služby, podle vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů, ve znění pozdějších předpisů.

U právních služeb se za den poskytnutí služby považuje den poskytnutí posledního právního úkonu advokáta v dané věci. V případě, že byly dohodnuty průběžné platby, se za den poskytnutí služby považuje den zaplacení průběžné platby.

Při poskytování právních služeb formou zastupování klienta ve všech jeho záležitostech na základě všeobecné plné moci, za které je hrazen paušál, je dnem uskutečnění zdanitelného plnění den zaplacení smluvené paušální částky.

2) Činnost rozhodce podle zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů

Při posuzování činnosti rozhodce je rozhodující, zda je rozhodce jmenován Rozhodčím soudem při Hospodářské a Agrární komoře nebo určen stranami.

Pokud je rozhodce jmenován Rozhodčím soudem, není jeho činnost zdanitelným plněním, protože rozhodce rozhoduje jménem Rozhodčího soudu a rozhodčí nález je nálezem Rozhodčího soudu a tím není naplněna definice podnikání. Pokud je Rozhodčím soudem jmenován rozhodčí senát, který v rozhodčím řízení vystupuje jménem Rozhodčího soudu, nejedná se také při jeho činnosti o zdanitelné plnění. Činnost členů předsednictva, kteří vykonávají úkony patřící do pravomoci Rozhodčího soudu a činnost předsedy a místopředsedů, kteří jednají jménem soudu, není také zdanitelným plněním.

Jestliže je rozhodce určen stranami (bez ohledu na to, zda je, či není zapsán na listině rozhodců), potom jedná v rozhodčím řízení vlastním jménem a na vlastní odpovědnost a pokud jsou splněny všechny znaky podnikání, je činnost rozhodce zdanitelným plněním, a to poskytnutí služby při řešení majetkového sporu. Rozhodce, který je plátcem, je povinen vystavit daňový doklad osobě, která ho určila, pokud je tato osoba plátcem.

Pokud si strany nezvolí předsedu rozhodčího senátu a ten je jmenován předsedou Rozhodčího soudu, vykonává i předseda senátu tuto činnost vlastním jménem a na vlastní odpovědnost, protože senát byl určen stranami, a proto i činnost takto jmenovaného předsedy senátu je zdanitelným plněním.

Úhradou za zdanitelné plnění rozhodce, který jedná vlastním jménem, je odměna rozhodce a případné náhrady výdajů vynaložené rozhodcem v souvislosti s poskytovanou službou při řešení majetkového sporu.

Za den poskytnutí služby rozhodce se považuje den nabytí právní moci rozhodčího nálezu, případně usnesení.

Upozorňujeme, že z hlediska zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, je příjem rozhodce z rozhodčí činnosti, který byl určen smluvními stranami, stejně jako příjem rozhodce z rozhodčí činnosti, který byl jmenován Rozhodčím soudem, předmětem daně z příjmů podle § 7.

3) Činnost notáře podle zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů

Činnost notáře, je zdanitelným plněním, a to poskytování služby v rámci podnikání, protože notář v řízení vystupuje vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a za odměnu. Notář, který je plátcem, je povinen vystavit daňový doklad klientovi, pokud je klient plátcem.

Činnost notáře, kterého soud podle § 38 Občanského soudního řádu pověří, aby jako soudní komisař za odměnu provedl úkony v řízení o dědictví, je zdanitelným plněním, protože notář nejedná jménem soudu, ale svým vlastním jménem, na svou odpovědnost a za odměnu.

Úhradou za zdanitelné plnění je odměna notáře, včetně zvýšení odměny a náhrada hotových výdajů v souvislosti s notářskou činností a náhrada za promeškaný čas, podle vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 196/2001 Sb., o odměnách a náhradách notářů a správců dědictví, ve znění pozdějších předpisů.

V případě vyřizování dědického řízení je služba považována za poskytnutou dnem nabytí právní moci usnesení, ve kterém je stanovena odměna notáři.

4) Činnost soudního exekutora podle zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), ve znění pozdějších předpisů

Podle zákona o soudních exekutorech vykonává exekuční činnost exekutor nezávisle, za úplatu a odpovídá za škodu tomu, komu jí v souvislosti s touto činností způsobil, jedná se o podnikání, a proto je exekuční činnost zdanitelným plněním, a to poskytováním služby. Služba je poskytována pro oprávněného (tj. osoba, která navrhla provedení exekuce), přestože náklady exekuce hradí exekutorovi povinný. Exekutor, který je plátcem, je povinen vystavit daňový doklad oprávněnému, pokud je oprávněný plátcem.

Úhradou za zdanitelné plnění je odměna exekutora, včetně smluvní odměny a mimosmluvní za provedení exekuce, náhrada hotových výdajů, náhrada za ztrátu času při provádění exekuce, náhrada za doručení písemností, podle vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správců podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem.

V případě exekuční činnosti je služba považována za poskytnutou dnem nabytí právní moci vystaveného příkazu k úhradě nákladů exekuce účastníkům řízení nebo dnem nabytí právní moci rozhodnutí o zastavení exekuce.

5) Činnost správce konkurzní podstaty, zvláštního správce, předběžného správce, vyrovnávacího správce včetně zástupců podle zákona č. 328/1991 Sb., o konkurzu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů

Činnost správce konkurzní podstaty je zdanitelným plněním, protože správce konkurzní podstaty vykonává tuto činnost vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a za odměnu, jedná se o činnost, která naplňuje znaky podnikání. Správce konkurzní podstaty, který je plátcem, je povinen vystavit daňový doklad úpadci, pokud je úpadce plátcem.

Úhradou za zdanitelné plnění je odměna a náhrada hotových výdajů, podle zákona o konkurzu.

Za den poskytnutí služby správce konkurzní podstaty se považuje den nabytí právní moci usnesení o schválení konečné zprávy a vyúčtování odměny a výdajů, v ostatních případech den nabytí právní moci usnesení o zrušení konkurzu.

6) Činnost znalců a tlumočnicků podle zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících

Znalecká a tlumočnická činnost je zdanitelným plněním, protože tato činnost splňuje všechny znaky podnikání, znalec (tlumočnick) jedná vlastním jménem, na vlastní odpovědnost

a za odměnu. Znalec (tlumočník), který je plátcem, je povinen vystavit daňový doklad pro osobu, které poskytuje službu, pokud je tato osoba je plátcem.

Úhradou za zdanitelné plnění je odměna, včetně zvýšení odměny a náhrada nákladů vynaložených v souvislosti se znaleckým (tlumočnickým) úkonem, podle vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů.

V případě činnosti znalce se za den poskytnutí služby považuje den podání posudku, v případě tlumočnicka den provedení tlumočnického úkonu.

7) Činnost likvidátora podle zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Likvidátor jmenovaný statutárním orgánem společnosti nebo soudem podle § 71 obchodního zákoníku, nejedná vlastním jménem a na vlastní odpovědnost, protože je orgánem společnosti. Podle § 72 obchodního zákoníku činí likvidátor jménem společnosti, jen úkony směřující k likvidaci společnosti, a protože není naplněna definice podnikání při výkonu jeho působnosti, nejedná se o zdanitelné plnění a odměna likvidátora nepodléhá DPH.

O zdanitelné plnění se při výkonu likvidátora nejedná ani v případě, že likvidátorem je právnická osoba, která je povinná podle § 71 odst. 2 obchodního zákoníku určit fyzickou osobu.

Upozorňujeme, že z hlediska zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, je odměna likvidátora předmětem daně z příjmů podle § 7, ve výjimečných případech podléhá odměna likvidátora dani z příjmů ze závislé činnosti podle § 6 odst. 1 písm. a) tohoto zákona.

Ing. Bc. Robert Szurman v.r.
ústřední ředitel ÚFDR